

Dosarul nr. 3rh-3/2020

Prima instanță: Curtea Supremă de Justiție (I.Druță, O.Sternioală, Iu.Sîrcu, V.Doagă, A.Cobăneanu, G.Stratulat, T.Chișca-Doneva, I.Bejenaru, M.Ghervas)

ÎNCHEIERE

03 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrative lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Maria Ghervas
Nina Vascan
Iurie Bejenaru
Victor Burduh

examinând în procedura contenciosului administrativ, fără înștiințarea participanților la proces, cererea de revizuire și cererea de renunțare la examinarea cererii de revizuire, depusă de către Domnica Manole,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Domnica Manole împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea actelor administrative, restabilirea în funcția de judecător, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care cererea de chemare în judecată depusă de Domnica Manole reprezentată de avocatul Viorica Grecu a fost respinsă,

c o n s t a t ă :

La 05 iulie 2017, Domnica Manole a depus în Curtea Supremă de Justiție cerere de chemare în judecată în ordinea contenciosului administrativ împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, intervenient accesoriu Serviciul de Informații și Securitate, solicitând anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 450/21 din 04 iulie 2017 cu privire la examinarea în ședință închisă a Avizului consultativ emis de Serviciul de Informații și Securitate pe marginea verificării judecătorului Curții de Apel Chișinău, Domnica Manole și a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 451/21 din 04 iulie 2017 cu privire la declararea incompatibilității cu funcția de judecător și propunerea adresată Președintelui Republicii Moldova pentru eliberarea din funcție a judecătorului Curții de Apel Chișinău, Domnica Manole. Concomitent, a mai solicitat declararea ilegalității Avizelor consultative ale Serviciului de Informații și Securitate nr. 2625 m/i din 19 august 2016 și nr. 4209 m/i din 09 decembrie 2016 privind verificarea judecătorului Domnica Manole.

La 03 august 2017, Domnica Manole a depus prin intermediul reprezentantului său, avocatul Viorica Grecu o cerere de concretizare a cererii de chemare în judecată, solicitând, pe lângă pretențiile formulate în cererea inițială, recunoașterea Serviciului de Informații și Securitate în calitate de pârât, încasarea de la Consiliul Superior al Magistraturii în beneficiul reclamantei, cu titlu de prejudiciu moral a sumei de 100 000 euro, a cheltuielilor de judecată în sumă de 5 000 lei cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică și a altor cheltuieli de judecată suportate până la finalizarea examinării cauzei.

Pe parcursul examinării cauzei în fond, la 09 august 2017, reclamanta Domnica Manole a ridicat, prin intermediul avocatului Viorica Grecu excepția de neconstituționalitate, în baza art. 121 din Codul de procedură civilă, prin care a invocat neconstituționalitatea prevederilor art. 5 lit. a) din Legea nr. 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, din perspectiva atribuirii în competența Serviciului de Informații și Securitate a sarcinii de verificare periodică a compatibilității judecătorilor cu interesele funcției de judecător, în sensul prevederilor art. 3 lit. a), c), d) și f), art. 4 lin. a)- c) din aceeași Lege, cât și a prevederilor art. 14, 15 alin. (2) și alin. (4) și (5) din Legea citată (f. d. 34-49 vol. III).

Prin încheierea din 21 august 2017 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis cererile formulate de Domnica Manole privind ridicarea excepției de neconstituționalitate, s-a remis Curții Constituționale sesizările formulate de către Domnica Manole privind controlul constituționalității art. 5 lit. a), 14, 15 alin. (2) și alin. (4) și (5) din Legea nr. 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice și s-a suspendat procesul în prezenta cauză civilă (f. d. 167-173 vol. III).

Prin hotărârea din 05 decembrie 2017 a Curții Constituționale privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice s-au declarat neconstituționale articolele 5 lit. a) și 15 alineatele (2), (4) și (5) din Legea nr. 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice, în partea referitoare la verificarea candidaților la funcția de judecător și a judecătorilor în exercițiu.

La 03 martie 2018, reclamanta Domnica Manole a depus cerere de totalizare a cererii de chemare în judecată, solicitând exercitarea controlului jurisdicțional în privința legalității hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 451/21 din 04 iulie 2017, în fond și în procedură, anularea hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 450/21 din 04 iulie 2017 cu privire la examinarea în ședință închisă a Avizului consultativ emis de Serviciul de Informații și Securitate pe marginea verificării judecătorului Curții de Apel Chișinău, Domnica Manole și a hotărârii Consiliului Superior al Magistraturii nr. 451/21 din 4 iulie 2017 cu privire la declararea incompatibilității cu funcția de judecător și propunerea Președintelui Republicii Moldova pentru eliberarea din funcție a judecătorului Curții de Apel Chișinău, Domnica Manole, repunerea reclamantei Domnica Manole în funcția de judecător al Curții de Apel Chișinău, începând cu 04 iulie 2017 și încasarea salariului funcției de judecător pentru perioada 04 iulie 2017 – 03 martie 2018, până la finalizarea cauzei în fond, încasarea de la Consiliul Superior al Magistraturii în beneficiul reclamantei Domnica Manole, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de

100 000 euro, a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 27 000 lei și a altor cheltuieli suportate până la finalizarea examinării cauzei, cheltuieli pentru tratament în urma complicațiilor cardiace în sumă de 1 116 lei, cât și cheltuieli pentru fotocopii în sumă de 1 365,50 lei.

Prin hotărârea din 19 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, cererea de chemare în judecată depusă de Domnica Manole împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea hotărârilor nr. 450/21 din 04 iulie 2017 „Cu privire la examinarea în ședință închisă sau publică a avizului consultativ pe marginea verificării unui judecător” și nr. 451/21 din 04 iulie 2017 „Cu privire la avizul consultativ pe marginea verificării unui judecător” ale Consiliului Superior al Magistraturii, restabilirea în funcția de judecător, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată a fost respinsă.

S-a exclus din punctul 2 al dispozitivului hotărârii nr. 451/21 din 04 iulie 2017 „Cu privire la avizul consultativ pe marginea verificării unui judecător” a Consiliului Superior al Magistraturii sintagma „art. 15 alin. (4), (5) din Legea nr. 271-XVI din 18 decembrie 2008 cu privire la verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice”.

La 01 noiembrie 2019, Domnica Manole a depus cerere de revizuire împotriva hotărârii din 19 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, solicitând admiterea cererii de revizuire, casarea actului judecătoresc contestat ce constituie obiectul cererii de revizuire și dispunerea reexaminării cauzei.

În motivarea cererii de revizuire, Domnica Manole a invocat prevederile art. 449 lit. b) Cod de procedură civilă, în sensul că i-au devenit cunoscute circumstanțe esențiale ale cauzei, care influențează soluția, despre care nu a avut cunoștință la data examinării cauzei.

A indicat că demiterea sa din funcția de judecător a avut loc de facto, cu titlu de consecință a pronunțării hotărârii din 14 aprilie 2016 în cauza „Referendumului privind obligarea Comisiei Electorale Centrale de a iniția referendumul de modificare a constituției”. Or, imediat după pronunțarea acestei hotărâri a devenit obiectul mai multor acțiuni de persecutare din partea autorităților care la acel moment erau controlate de puterea politică în detrimentul căreia a împlinit actul de justiție.

Deținerea controlului asupra Consiliului Superior al Magistraturii, Serviciului de Informații și Securitate, Curții Supreme de Justiție a fost constatată ulterior examinării cauzei.

Faptul că a constituit obiectul unor acțiuni de persecutare motivate politic și realizate prin intermediul Consiliului Superior al Magistraturii, Serviciului de Informații și Securitate, Curții Supreme de Justiție, care au servit în calitate de instrument de răzbunare se dovedește cu declarația Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din 27 iunie 2019, prin care i-a fost recunoscut statutul de persoană persecutată politic, precum și alte constatări făcute de instituții internaționale.

Totodată, Adunarea Parlamentară a Consiliului Europei a solicitat prin declarația emisă ca drepturile persoanelor persecutate politic să fie restabilite, fapt ce echivalează cu repunerea în drepturile anterioare persecutării politice, adică în funcția de judecător a Curții de Apel Chișinău. Or, statul Republica Moldova trebuie să

îndeplinească toate obligațiile față de Consiliul Europei, cum este și declarația Adunării Parlamentare a Consiliului Europei din 27 iunie 2019.

Supunerea urmării penale și demiterii din funcția de judecător în cadrul unei proceduri defectuoase, din motive de răzbunare politică în legătură cu hotărârea emisă în aprilie 2016 este constatat și de Comisia Internațională a Juriștilor, pg. 39-40 din raport, în temeiul unei anchete internaționale a situației din justiție.

Calitatea de victimă a răfuielilor politice a fost recunoscută și discutată la ședința comitetului ONU pentru drepturile omului din 19 octombrie 2019, precum și de Departamentul de stat al Guvernului SUA.

Hotărârile Consiliului Superior al Magistraturii, avizele Serviciului de Informare și Securitate și soluția judiciară pe marginea cererii de chemare în judecată împotriva Consiliului Superior al Magistraturii, care a acționat în calitate de instrument de represiune, au fost emise de către autorități controlate politic cu titlu de persecutare pentru soluția judiciară pronunțată contrar interesului regimului oligarhic autoritar, în captivitatea căruia se aflau inter alia autoritățile judecătorești, fapt ce se constată prin Hotărârea Parlamentului Republicii Moldova nr. 39 din 08 iunie 2019 cu privire la recunoașterea caracterului captiv al statului.

La 09 august 2019 Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a pronunțat sentința integrală privind achitarea sa de învinuire în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 alin. (1) Codul penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii.

Procurorul de caz în ședința instanței de judecată a renunțat la învinuirea adusă, fapt care justifică utilizarea procedurilor penale în calitate de instrument de persecutare și lipsa de independență a acestuia.

Or, după punerea în acțiune a efectelor hotărârii Parlamentului, procurorul de caz a obținut libertatea funcțională, motiv din care a renunțat la executarea instrucțiunilor de instrumentare defectuoasă a cauzei penale împotriva ei.

Cauza penală de învinuire a sa în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 Codul penal, a fost pusă la baza hotărârii CSM nr. 451/21 din 2017, motiv din care din momentul rămânerii definitive a sentinței, aceasta reprezintă o modificare de circumstanțe puse la baza actului contestat.

Sentința integrală pe marginea acuzațiilor aduse de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 307 Codul penal, invocate de Serviciul de Informare și Securitate în calitate de factori de risc, a fost pronunțată la 09 august 2019 și a devenit definitivă la 24 august 2019.

Modificarea de circumstanțe invocată în calitate de temei de revizuire a avut loc la 24 august 2019, dată la care sentința de achitare a rămas definitivă și data de 24 septembrie 2019 și 24 octombrie 2019, dată la care și-au produs efectele hotărârea Parlamentului nr. 39 din 08 iunie 2019 în raport cu Curtea Supremă de Justiție.

Astfel, termenul de declarare a revizuirii expiră la 25 noiembrie 2019 și respectiv la 25 ianuarie 2020 în raport cu eliberarea Curții Supreme de Justiție din captivitate și restabilirea aparențelor de independență a instanței în raport cu constatarea parlamentară a calității acesteia de „instrumente docile a regimului oligarhic” în raport cu care revizuirea a deținut calitatea de victimă a represiunilor politice motivate de activitatea acesteia în calitate de judecător.

Prin hotărârea Parlamentului nr. 21 din 16 august 2019 a fost numită judecător la Curtea Constituțională. Parlamentul în calitate de organ reprezentativ suprem nu a recunoscut aplicabilitatea în privința ei a hotărârii CSM nr. 451/21 din 04 iulie 2017

privind constatarea incompatibilității cu funcția de judecător al Curții de Apel Chișinău, punând în aplicare efectele propriei hotărâri privind caracterul captiv al Consiliului Superior al Magistraturii în perioada în care hotărârea a fost emisă în privința revizuietei.

Modificarea de circumstanțe intervenite ulterior adoptării hotărârii Curții Supreme de Justiție din 19 noiembrie 2018 desființarea căreia se solicită, justifică solicitarea privind evaluarea pretenției și admisibilității modificării de circumstanțe în raport cu exigențele de legalitate aplicabile soluției judecătorești pronunțată de o autoritate judiciară declarată că la momentul adoptării hotărârii se afla în captivitatea unui regim oligarhic anticonstituțional.

În concluzie, a opinat că argumentele invocate în susținerea poziției sale sunt întemeiate, motiv din care cererea de revizuire urmează a fi admisă.

În vederea respectării principiului contradictorialității, la 05 noiembrie 2019, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de revizuire Consiliului Superior al Magistraturii și Serviciului de Informații și Securitate, informând despre posibilitatea depunerii referinței (f. d. 160, vol. V).

La 19 noiembrie 2019, intimatul Consiliul Superior al Magistraturii a depus referință, solicitând respingerea cererii de revizuire, pe motiv că temeiurile invocate nu se încadrează în prevederile articolului 449 lit. b) din Codul de procedură civilă (f. d. 173-177, vol. V).

La 25 noiembrie 2019, Domnica Manole, reprezentată de avocatul Anatolie Șișianu a depus obiecții pe marginea referinței înaintate de Consiliul Superior al Magistraturii, solicitând neadmiterea referinței la cererea de revizuire a hotărârii din 19 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, depusă de reprezentantul Consiliului Superior al Magistraturii în lipsa împuternicirilor de reprezentare, restituirea referinței semnatarului și comunicarea Consiliului Superior al Magistraturii a dreptului de a depune referință la cererea de revizuire formulată de Domnica Manole. Or, referința depusă la cererea de revizuire este una inadmisibilă, reprezentând în esență un exercițiu arbitrar a drepturilor Consiliului Superior al Magistraturii în calitate de parte în proces de către o persoană neîmputernicită (f. d. 180-182, vol. V).

La 23 iunie 2020, prin intermediul poștei electronice și ulterior la 24 iunie 2020 Domnica Manole a depus cerere de renunț la cererea de revizuire a hotărârii din 19 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție și încetarea procedurii de revizuire în prezenta cauză de contencios administrativ, în temeiul art. 59, 60 Cod de procedură civilă.

Studiind cererile Domnicăi Manole din 23 iunie 2020 și 24 iunie 2020, materialele dosarului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea de renunț la cererea de revizuire și de a înceta procedura în ordine de revizuire din următoarele considerente.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedură civilă, cu excepția art.169–171.

Conform art. 20 din Codul administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

Potrivit art. 39 alin. (1) Cod administrativ, controlul judecătoresc al activității administrative este garantat și nu poate fi îngrădit.

Totodată, conform art. 189 alin. (1) din Codul administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ.

La caz, se reține că revizuirea în calitate de cale de atac extraordinară și de retractare este o modalitate de manifestare a acțiunii în contencios administrativ.

În acest sens reieșind din principiile procedurale stipulate în art. 20, 39, 189 din Codul administrativ sus-menționate rezultă disponibilitatea substanțială și procedurală în utilizarea mijloacelor procedurale de părțile procesului de contencios administrativ.

În special concluzia respectivă se impune din verbul „poate”, utilizat de legiuitor în textul art. 20, 189 din Codul administrativ.

Așadar, revizuirea în virtutea principiului disponibilității este în drept de a retrage cererea de revizuire și pe această cale de a încheia procedura de revizuire.

Conform art. 27 alin. (1) Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

În același timp, aplicând prin analogie prevederile art. 443 alin. (1) și alin. (2) Cod de procedură civilă, este dreptul părții de a-și retrage cererea de revizuire, până la examinarea acesteia, iar în cazul retragerii cererii de revizuire, instanța competentă dispune printr-o încheiere irevocabilă, încetarea procedurii de revizuire.

În contextul dat se reține că unul dintre caracterele specifice ale raporturilor civile este faptul că subiecții, în condițiile prevăzute de lege, pot liber să dispună de drepturile lor subiective.

Acest caracter al raporturilor civile condiționează fundamentarea procesului civil pe principiul disponibilității, care admite în aceleași limite posibilitatea de a dispune liber de drepturile subiective și de mijloace de apărare a acestora.

Pentru motivele expuse, instanța este obligată să respecte principiul disponibilității părților în precizarea cadrului procesual dorit sub aspectul obiectului procesului și ca urmare, va admite cererea de retragere a cererii de revizuire depusă de Domnica Manole.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, retragerea cererii de revizuire este disponibilitatea părții și nu contravine legii procesuale, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ al Curții Supreme de Justiție va admite retragerea cererii de revizuire și va înceta procedura de revizuire.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, art. 27 alin. (1), 269-270 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se admite cererea de retragere a cererii de revizuire depusă de Domnica Manole.

Se încetează procedura de revizuire în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Domnica Manole împotriva Consiliului Superior al Magistraturii și Serviciului de Informații și Securitate cu privire la anularea actelor administrative, restabilirea în funcția de judecător, încasarea salariului pentru lipsa forțată de la muncă, repararea prejudiciului material, moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh